

A Nemzetközi Asztronautikai Akadémia kezdeményezésére a Föld számos országának jeles személyiségei fejtik ki véleményüket az űrkutatás gyakorlati hasznáról. Feladatuk, hogy folytassák az „Úgy gondolom, az űrtevékenység azáltal hat a társadalomra, hogy...” kezdetű mondatot. Az első nyilatkozók közé tartozik Arthur C. Clarke író és Kofi Annan ENSZ-főtitkár. Magyarország Vágó Istvánt kérték fel, akinek véleményét az alábbiakban tesszük közzé. A nyilatkozatok a www.spaceandsociety.org honlapon olvashatók.

Úgy gondolom, az űrtevékenység azáltal hat a társadalomra, hogy...

...egyszerűen közelebb kerülünk ily módon a „mennybolthoz” – amelyre az ember állandóan féltelmelemmel és kíváncsisággal tekintett fel. Ameddig jól felszerelt űreszközök nem emelkedtek elég magasra ahhoz, hogy lássuk, mi történik alant, és megmérjük, hogy mi érkezik hozzánk a messzeségből, az ember mindig is gyanakvóan gondolt a távoli égitestekre, ismeretlen civilizációkra, a felfoghatatlan világmindenségre.

Nem állítanám, hogy ennek egyszersmind vége. Sajnos a világ lakosságának nagyobbik része még mindig az elmúlt századok hiedelmeinek rabságában él. De ma már a tudósoknak sokkal könnyebb érvelni a tudás és a tények mellett: az erre fogékony elmék számára be tudják mutatni, milyen tapasztalataink vannak és milyenek nincsenek.

Vegyük például az ufókat. Az ufó-hívőknek egyre kínosabb, amikor másokat meg akarnak győzni látomásaik valódiságáról. Minél több „szemünk és fülünk” van a Föld körül, annál kevésbé meggyőző az az állításuk, hogy egy repülő csészعالj észrevétel nélkül tudott volna behatolni az atmoszféránkba. Ma már lényegesen kifinomultabb „bizonyítékokra” van szükségük ahhoz, hogy meggyőzzenek bennünket „harmadik típusú találkozásairól”.

Minél jobban megismerjük az űr törvényeit, annál többet tudunk meg az égitestek Földre gyakorolt hatásáról. Akkor meg mi marad a horoszkóp megszállottjainak? Hogyan fogják megmagyarázni a „csillagok együttállásából” levont következtetéseiket? Milyen választ adnak megannyi „miért”-re és „hogyan”-ra? Valahányszor megkísérlik, hogy értelmezzék a kijelentéseiket, egyre többször akadnak fenn már rég megcáfolt gondolatmeneteken.

Vagy túlságosan derülő képet festettem le? Attól tartok, igen. Még nem tartunk ott, hogy az űrkutatás elegendő érvet szolgáltatna a tömegek számára, hogy téveszméikről lemondjanak. Ezért sokan közülünk, szkeptikusok közül arra biztatják a tudósokat, hogy tegyenek meg mindent kutatási eredményeik közzététele érdekében, még hozzá olyan módon, hogy azt kevésbé iskolázott emberek is megértsék. Mert a tudománynak vissza kell nyernie tekintélyt azoknak a szemében is, akik még mindig az ufókban és horoszkópokban hisznek.

VÁGÓ ISTVÁN